

Kapusova muha, škodljivec kapusnic

V JV Sloveniji ustvarijo kmetije, ki pridelujejo zelenjavo, pomemben del prihodka s pridelavo zelja. Kapusova muha je pogost škodljivec kapusnic, ki povzroči največ škode takoj po presajanju sadik. Prizadete rastline venejo, listi postajajo svinčeno sive barve, porumenijo in se posušijo. Če napadeno rastlino izpulimo, je korenina naluknjana z rovi, v njen najdemo do 8 mm veliko žerko, ličinko bele barve.

Kapusova muha prezimi plitko v tleh, v stanju bube rdeče rjave barve, velike 6-7 mm. Pri povprečni temperaturi tal 8-9 °C se konec marca in v aprilu izlegajo hišnim muham podobne muhe, velike 5-7 mm, ki se hranijo z nektarjem. Samice so aktivne v sončnem in toplen vremenu. Ob koreninski vrat rastlin izležejo do 150 jajčec, v skupine po 20, v 8-12 dneh. V hladnem in deževnem vremenu muhe niso aktivne in se varno pritrdijo na spodnjo stran listov ter čakajo na ugodne razmere. Ličinke se z jajčec izležejo pri temperaturi 20 °C v 4 dneh. Takoj pričnejo z objedanjem mladih stranskih korenin in se šele po nekaj dneh se zavrtajo v glavno korenino. Zaradi poškodb žerk kapusove muhe rastejo rastline zelo počasi. Poškodb ne opazimo takoj.

Poškodovane korenine napadejo tudi patogene glive, ki še dodatno pospešijo propad rastlin. Poškodovane rastline si le redko opomorejo, če si, nikoli ne oblikujejo čvrstih glav.

Vir: Grazia Tommasini

Muha ima v našem območju do 3 rodove. Najpomembnejšo škodo povzroča spomladi in pozno poleti. V integrirani pridelavi zelenjave je za leto 2010 prišlo do spremembe. Za zatiranje kapusove muhe se ne sme več uporabljati pripravka **PERFEKTHION**. Sredstvo se je nadomestilo s kontaktnim insekticidom **KARATE ZEON**, ki dotikalni insekticid in manj uspešen za zatiranje kapusove muhe. Uspešneje ga lahko uporabljamo s spremljanjem populacije kapusove muhe. Nalet kapusove muhe začnemo spremljati takoj po saditvi sadik z rumenimi lepljivimi ploščami nekaj centimetrov nad tlemi. Prag škodljivosti ni znan.

Zaradi spremembe, prihaja do resnih vprašanj, kako s tako malo možnosti varstva rastlin, pridelati kapusnice po konkurenčni ceni.

Res je, da je v teh razmerah še pomembnejši kolobar oziroma kolobarjenje s posevki na istem zemljišču, kar lahko zmanjša pogostost in škode na posevku. Nujno je že jeseni uničiti oziroma zaorati vse rastlinske ostanke, saj le ti spomladi privabljajo muho. Priporočamo tudi odstranjevanje plevelov z družine križnic. V tujini na velikih površinah preizkušajo mešane posevke zelja z deteljami, ki sicer zmanjšajo napad, vplivajo pa tudi na količinsko zmanjšanje pridelka.

Veliko pričakovanj je v prihodnosti usmerjenih v uporabo nematocidov.

Natalija Pelko - KGZ Novo mesto